

เอกลักษณะภาษาไทยถิ่นภูเก็ตตอนต้นศตวรรษ อาเรียพงษ์

ย เอกลักษณะภาษาไทยถิ่นภูเก็ตสามารถจำแนกได้ ๓ ประการ ดังนี้

ย ย ๑. เอกลักษณะด้านเสียง

ย ย ๒. เอกลักษณะด้านคำ

ย ย ๓. เอกลักษณะด้านความหมาย

๑. เอกลักษณะด้านเสียง

ย ย ย ย ๑.๑ เสียงวรรณยุกต์ย มีจำนวนเสียงทั้ง ๓ อำเภอ ๗ หน่วยเสียง เท่ากับภาษาไทยถิ่นใต้จังหวัดอื่น ๆ ความเป็นเอกลักษณะด้านเสียงวรรณยุกต์มีคล้าย ๆ กับภาษาไทยถิ่นใต้อื่น ๆ คือ

ย ย ๑.๑.๑ ไม่มีการแยกเสียงระหว่างของ A กับ B (ของกลองวรรณยุกต์ ตามแนวคิดของ William J.Gedney) ได้แก่ คำว่า (ขา) กับ (ข้า)

จะออกเสียงวรรณยุกต์เป็นเสียงเดียวกันคือ สูง-ระดับ-ตกท้าย (๔๓)

ย ย ๑.๑.๒ ระดับเสียงวรรณยุกต์จะสอดคล้องกับการจำแนกพยัญชนะที่แบ่งเป็นอักษร ๓ หมู่ คือ

คำใดที่มีพยัญชนะต้นเป็นอักษรสูงระดับเสียงวรรณยุกต์จะเป็นอักษรสูง อักษรกลางระดับเสียงวรรณยุกต์ จะเป็นระดับกลาง

และอักษรต่ำระดับเสียงวรรณยุกต์จะเป็นระดับต่ำ (ดูตัวอย่างจาก ๑.๑.๔)

ย ย ๑.๑.๓ สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการแบ่งเขตภาษาถิ่นย ระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางกับใต้ โดยใช้วรรณยุกต์เป็นเกณฑ์ โดยเฉพาะการใช้ของ A กับ B จะรวมกัน แต่ภาษาไทยถิ่นอื่น ๆ ทุกภาคจะแยกกันย ดังเช่นงานวิจัยของเกษมณีย เทพวัลย์ย ที่ใช้วรรณยุกต์เป็นเกณฑ์ในการแบ่งเขตระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางกับใต้

สามารถขีดเส้นแผนที่ภาษาใต้ที่ตำบลทับสะแกย อำเภอทับสะแกย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ย ย ๑.๑.๔ย เมื่อเปรียบเทียบระบบเสียงวรรณยุกต์ระหว่างภาษาจีนฮกเกี้ยนที่ปราจีนย ภายอรุณสุทธิ (๒๕๒๖)

สรุปไว้ในงานวิจัยเรื่องคำยืมภาษาจีนในภาษาไทยปัจจุบันกับภาษาไทยถิ่นภูเก็ตที่คำนวณย นวลสนอง และคณะ (๒๕๒๗)ย วิจัยไว้ในเรื่องภาษาไทยถิ่นที่ใช้ในปัจจุบัน

จังหวัดภูเก็ต แม้จะไม่ค่อยตรงกันทั้งจำนวนและระดับย

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นภูเก็ตมี ๗ หน่วยเสียง

/1/ สูง-ระดับ-ตกตอนท้าย(43)ย ย ย ถาม ถาน

/2/ สูง-ระดับ(44)ย ย ย ถ้า ถาก ถัด

/3/ กลาง-ขึ้น-ตกย (332)ย ย ก่า แก่ กับ บิน ป่า

/4/ กลาง-ระดับ(33)ย ย ย ย ก่าง กาบ บ้า บอด

/5/ ต่ำ-เลื่อนลง(21)ย ย ย คา

/6/ ต่ำ-ขึ้น(23)ย ย ย ย พ้อ พาด

/7/ ต่ำ-ระดับ(22)ย ย ย ย แพ้ พัก

แต่เมื่อภาษาไทยถิ่นภูเก็ตยืมคำจีนฮกเกี้ยนเข้ามาใช้ในภาษาของตนแล้วย

มีการปรับระดับเสียงให้เข้ากับระดับเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นภูเก็ตได้อย่างกลมกลืนและสนิทเหมือนอย่างการปรับระดับเสียงวรรณยุกต์ของจีนแต่จื้กับภาษาไทยถิ่น

กลาง

๑.๒ย เสียงพยัญชนะ

ย ย ย ย ย ย ภาษาไทยถิ่นภูเก็ตจะมีสัญลักษณ์ย

จำนวนและหน้าที่ของหน่วยเสียงพยัญชนะคล้ายคลึงและใกล้เคียงกับภาษาไทยมาตรฐานจะแตกต่างกันจนสามารถแสดงเอกลักษณ์ของเสียงและพยัญชนะภาษาไทยถิ่น

ภูเก็ตก็คือ

ย ๑.๒.๑ พยัญชนะต้นเดี่ยวย ภาษาไทยถิ่นภูเก็ตจะมีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นนาสิกก้องเพดานแข็ง เหมือนภาษาไทยถิ่นอีสานและเหนือย

ซึ่งจัดเป็นเสียงดังของภาษาตระกูลไทที่ภาษาไทยถิ่นทั้ง ๓ ภาครักษาเสียงนี้ไว้ได้ย แต่ภาษาไทยถิ่นกลางได้สูญเสียงนี้ไปแล้ว

ย ๑.๒.๒ พยัญชนะประสม (ควบกล้ำ) ภาษาไทยถิ่นภูเก็ต มีหน่วยเสียงพยัญชนะประสมที่แตกต่างจากภาษาไทยมาตรฐานและภาคอื่นแต่เหมือนกับภาษาไทยถิ่นใต้อื่น ๆ คือ หน่วยเสียง /มร/ย และ /มล/ ซึ่ง เป็นหน่วยเสียงดั้งเดิมของภาษาตระกูลไทด้วย

และมีหน่วยเสียงพยัญชนะประสมที่ภาษาไทยถิ่นภูเก็ตใช้แตกต่างจากภาษาไทยมาตรฐาน คือ หน่วยเสียง /ตร/ ของภาษาไทยมาตรฐาน ภาษาไทยถิ่นภูเก็ตจะใช้ /กร/

เช่น

ย ย ย ย กท.ย ย ย ย ภก.

ย ย ตรวจ/truat/ ย ย ย กรวด/kruat/ย ย ย

ย ย เตรียม/triam/ย ย ย เกรียม/kriam/ย ย ย

ย ย ๑.๒.๓ พยัญชนะท้าย (สะกด) ภาษาไทยถิ่นภูเก็ตมีการออกเสียงพยัญชนะท้ายที่แตกต่างกันไปจากภาษาไทยถิ่นใต้บางจังหวัดและภาษาไทยถิ่นภาคอื่น คือ

การออกเสียงพยัญชนะสะกด /-k/ เมื่อตามหลังเสียงสระยาวจะเปลี่ยนไปเป็นเสียง /-ʔ/ เช่น

ย ย ย กท.ย ย ย ภก.

ย ย ออกย ย ย ย เอาะ

ย ย ถูกย ย ย ย ฎ

ย ย แจกย ย ย ย แจะ

ย ย โยกย ย ย ย โหยะ

ย ย เชือกย ย ย ย เชื้ออะ

ย ลักษณะเด่นข้อนี้สามารถนำไปใช้เป็นเกณฑ์ในการแบ่งเขตภาคระหว่างภาษาไทยถิ่นใต้ด้วยกันได้ ฌัลลิกาย มหาพูนทอง (๒๕๓๙)ย ใช้พยัญชนะที่มีเสียงสระยาวกับพยัญชนะท้าย /-k/ หรือ /-ʔ/ ในการกำหนดแนวแบ่งเขตภาษาไทยถิ่นใต้ตะวันออกกับภาษาไทยถิ่นใต้ตะวันตกย จนสามารถจะลากเส้นแนวแบ่งเขตจากอำเภอไทยย ซึ่งอยู่ตอนเหนือของจังหวัดสุราษฎร์ธานีลงมาทางใต้ผ่านบริเวณดังต่อไปนี้

ย ๑. ผ่านระหว่างอำเภอเมืองและอำเภอกาญจนดิษฐ์ลงมาจับจุดเก็บข้อมูลบ้านท่าเพชรย บ้านท่าสนย อำเภอเมืองย

จากนั้นลากผ่านเส้นแบ่งเขตการปกครองระหว่างอำเภอกาญจนดิษฐ์กับอำเภอบ้านนาสารย จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ย ๒. ผ่านระหว่างบริเวณอำเภอฉวางย กับอำเภอลานสกา ย จังหวัดนครศรีธรรมราชย โดยลากผ่านจุดเก็บข้อมูลบ้านจันตีย อำเภอฉวาง

ย ๓. ผ่านระหว่างบริเวณอำเภอทุ่งสง และอำเภอธวัชบุรีย จังหวัดนครศรีธรรมราชย โดยลากผ่านจุดเก็บข้อมูลบ้านหนองห้วย อำเภอทุ่งสงย แล้วผ่านตรงกึ่งกลางระหว่างจุดเก็บข้อมูล บ้านฉางกับบ้านกะโสมย อำเภอทุ่งสง

ย ๔. ผ่านจุดเก็บข้อมูลบ้านวังเต่า อำเภอทุ่งสงย แล้วผ่านตรงกึ่งกลางระหว่างจุดเก็บข้อมูลบ้านคลองท่อมได้กับบ้านห้วยน้ำขาว อำเภอคลองท่อมย จังหวัดกระบี่ย แล้วลากสู่ทิศตะวันตกจรดทะเลอันดามัน

ย ๑.๒.๔ ภาษาไทยถิ่นภูเก็ตเป็นภาษาที่ออกเสียงพยัญชนะนาสิก เพดานอ่อน (ย) ในตำแหน่งต้นคำได้ ซึ่งต่างจากภาษาไทยถิ่นใต้บางถิ่นออกไม่ได้ย จะเปลี่ยนไปเป็นเสียงเสียดแทรก ของเนนเสียง /h/

ย ย ภก.ย ย ย ย สข.

ย ย งามย ย ย ย ฮาม

ย ลักษณะดังกล่าวนี้สามารถนำไปใช้เป็นเกณฑ์ในการแบ่งเขตภาษาไทยถิ่นใต้ได้ เช่น งานวิจัยของ

ธีระพันธ์ เหลืองทองคำ และคณะ (๒๕๒๑)ย ได้ใช้ (ย ง)ย เป็นเกณฑ์ในการแบ่งเขตภาษาถิ่นย่อยของจังหวัดสุราษฎร์ธานีได้เป็น ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มที่ออกเสียง (ย งย) เป็นย (ฮย ยย) ได้แก่ ภาษาในอำเภอท่าฉาง ไชยยาย และท่าชนะ และกลุ่มที่ออกเสียง (ย ง) เป็น (ฮย) ได้แก่ ภาษาในอำเภอเกาะสมุย คีรีรัฐนิคม พุนพิน เมืองย กาญจนดิษฐ์ย นาสาร พระแสง พนมย กิ่ง อ.ตาขุนย กิ่ง อ.เคียนซา กิ่ง อ.เวียงสระย กิ่ง อ.ดอนสักย และ กิ่ง อ.พังงัน

ย ๑.๓ เสียงสระย ภาษาไทยถิ่นภูเก็ต มีหน่วยเสียงสระตรงกับภาษาไทยมาตรฐาน แต่ที่มีลักษณะเฉพาะ ได้แก่

ย ย ย ย ย ย ๑.๓.๑ เสียงยยสระประสมสั้น (ia) ในภาษาไทยมาตรฐานจะเกิดกับคำเลียนเสียง เช่น เพี้ยะ /phiaʔ/ ฯลฯ ไม่เกิดกับคำทั่วไปย แต่ภาษาไทยถิ่นภูเก็ตสามารถเกิดกับคำทั่วไปได้ เช่น

ย ย ย กท.ย ย ย ย ภก.

ย ย ย เชือกย ย ย ย เจี้ยะ

ย ย ย เกือกย ย ย ย เกื้ออะ

ย ย ย เมือกย ย ย ย เหมืออะ

ย ย ย เลือกย ย ย ย เหลืออะ

ย ย ย ย ย ๑.๓.๒ย สระเสียงสั้นภาษาไทยมาตรฐานเป็นสระเสียงสั้นอื่นในภาษาไทยถิ่นภูเก็ต

ย ย ย กท.ย ย ย ย ภก.

ย ย ย เบ็ดย ย ย ย เบ็ด

ย ย ย เม็ดย ย ย ย แหม็ด

ย ย ย หดย ย ย ย ฮืด

ย ย ย อบย ย ย ย ฮือบ

ย ย ย ย ย ๑.๓.๓ สระเสียงยาวพยางค์เปิด* ในภาษาไทยมาตรฐานเป็นสระเสียงสั้น แล้วเพิ่มเสียงสะกดเป็นพยางค์ปิด**ย ในภาษาไทยถิ่นภูเก็ต

ย ย ย กท.ย ย ย ย ภก.

ย ย ย หุย ย ย ย หู่

ย ย ย หมุย ย ย ย หมู่

ย ย ย ปีย ย ย ย ปีย

ย ย ย สีย ย ย ย สี้ย

ย ย ย ย ย ๑.๓.๔ สระเสียงสั้นในภาษาไทยมาตรฐานเป็นสระเสียงยาวในภาษาไทยถิ่นภูเก็ต

ย ย ย กท.ย ย ย ย ภก.

ย ย ย ย ย ย ย มีอ

ย ย ย ย ย ย ย สะคือ

*ย พยางค์เปิด : พยางค์

** พยางค์ปิด : พยางค์ที่มีตัวสะกด

ย ย ย ย ย ๑.๓.๕ สระเสียงสั้นในภาษาไทยมาตรฐานเป็นสระเสียงยาวในภาษาไทยถิ่นภูเก็ต

ย ย ย กท.ย ย ย ย ภก.

ย ย ย ย ย ย ย ย หุง
ย ย ย ย ย ย ย ย กุ้ง
ย ย ย ย ย ย ย ย เส้น
ย ย ย ย ย ย ย ย แน่น
ย ย ย ย ย ย ย ย ลื่น
ย ย ย ย ย ย ย ย ขึ้น
ย ย ย ย ย ย ย ย สั้น
ย ย ย ย ย ย ย ย เล่า

ย ย ย ย ๑.๓.๖ ย สระเสียงยาวภาษาไทยมาตรฐานเป็นสระเสียงยาวอื่นในภาษาไทยถิ่นภูเก็ต
ย ย ย กท.ย ย ย ย ย ย กท.

ย ย ย ย ย ย ย ย เปลี่ยน
ย ย ย ย ย ย ย ย เอียน

ย ย ย ย ๑.๓.๗ ย สระสูง-ยาวย /i: / / u: /ย พยางค์เปิดในภาษาไทยถิ่นภูเก็ตจะเปลี่ยนเป็นสระเสียงสั้นหรือยาว พยางค์ปิด มีเสียงสะกดอย่างสม่ำเสมอ
และมีกฎเกณฑ์ แต่ภาษาไทยถิ่นใต้บางถิ่น เช่น ภาษาไทยถิ่นตรัง จะเปลี่ยนเป็นสระกลาง-ยาว อย่างไม่มีกฎเกณฑ์

ย ย ย กท.ย ย ย ย ย ย ตร.

ย ย ย ย ย ย ย ย สี่
ย ย ย ย ย ย ย ย ี่

ย สัทลักษณะของสระสูง ดังกล่าวนี้ เจริญขวัญ ธรรมประดิษฐ์ (๒๕๒๔) ได้นำไปเป็นเกณฑ์ในการแบ่งเขตภาษาไทยถิ่นใต้ในจังหวัดตรัง กระบี่ พังงา และภูเก็ต
ซึ่งผลการวิจัยสรุปว่าภาษาไทยถิ่นตรังเป็นกลุ่มที่มีการออกเสียงสระ /i: / และ /u: / เป็น /e: / และ /o: / อย่างไม่มีเกณฑ์
ต่างไปจากภาษาไทยถิ่นภูเก็ตและพังงาที่ออกเสียงสระ /i: / และ /u: /ย ออกเสียงเป็น (ei) และ (ou) อย่างมีเกณฑ์ และภาษาไทยถิ่นกระบี่ออกเสียง (i) และ (u: /
) เสมอ

๒. เอกลักษณะด้านคำ

ย ภาษาไทยถิ่นภูเก็ต นอกจากจะมีวงศัพท์ที่ตรงกับภาษาไทยมาตรฐานย ภาษาไทยถิ่นอื่น และภาษาไทยถิ่นใต้แล้ว
ภาษาไทยถิ่นภูเก็ตยังมีวงศัพท์ที่เป็นศัพท์เฉพาะถิ่นของตนย ทั้งที่เป็นคำไทยและคำยืมย โดยคำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยนย นับว่าเป็นจุดเด่นที่สุดของภาษาไทยถิ่นภูเก็ตย
เอกลักษณะด้านคำสามารถจำแนกได้ดังนี้

ย ๒.๑ มีวงศัพท์ที่เป็นคำไทยเฉพาะถิ่นของตนเอง

ย ปลาถ้าย ผักแกลัดย ผักไหย บ้าห้วยย ถั่วใต้ดิน

ย เหล็กไผย ถั่วฝรั่งย ทวยมันย เคยเคี้ยมย โพล (กระป๋อง)

ย ครกเบื้อย หาญตายย (เป็น)รวดย รักขบย ล่อง(ร่อง) ล่อง,ร่อง

ย หม้อไฟ*ย สดวดย ว่าแยบย เกลือเคยย ไชยชรวน,หอยชรวน

ย ลมหนู**ย เคลื่อนย ไหมลย เล็ดล่อ,เหน็ดล่อ,เหม็ดล่อ

ย เบื้องแกย ดันฟุงย ไม้ไผย พรวดย พวม(พร้าว)

ย ลิงจูน***ย ชักตาย เอวเฉาะ,เอวจม,เอ็นเฉาะ,เอ็นจม

ย ลิงพังก้า****ย ถีนย ถกห้วยย เหยาะย มีดบาง

ย ข้าทอนย ย แมงแม่ย ยอใจย ไฟแกบย รวงรวง

ย ฝึลลามทุ่ง*****ย ลักซอก (ลักเซาะ) หมี่แกย หลิว (เคล็ดล้ม)

ย ข้าแฉิน*****ย เหลวย เอากะ(ออกกาก) มีดแกย เล่นนางซี

ย หลาพ้อตาย ท้องหุย ย ดันไซนย ย ส้มควายย หม่านึ่ง*****

ย หัวเทียมแดงย ทอนไต้ย ย เรียนผรัง

*ย ย ย ย หม้อไฟย ย ย : หม้อเบตเตอรี

**ย ย ย ลมหญุย ย ย ย : ไม้ไผ่ย่างรถ

***ย ย ย ลิงจูนย ย ย ย : ลิงลม

****ย ย ย ย ลิงพังกาย : ลิงพิมเสน

*****ย ย ย ฝึลลามทุ่งย : เริม

*****ย ย ย ข้าแฉินย ย ย : วัณโรค

*****ย ย ย หม่านึ่งย ย ย : เปิดเทศ

ย ๒.๒ย มีการยืมคำภาษาจีนฮกเกี้ยนมาใช้จำนวนมากย หมวดที่เด่น ได้แก่ คำนามที่ใช้เรียกเครือญาติย

เนื่องจากประชากรในจังหวัดภูเก็ตส่วนใหญ่มีเชื้อสายจีนฮกเกี้ยนย การเรียกเครือญาติจึงมักยืมมาจากภาษาจีนฮกเกี้ยนย ย

จนกลายเป็นจุดเด่นของภาษาไทยถิ่นภูเก็ต จากงานวิจัยของศุภมาสย เองฉ้วนย (๒๕๓๗) เรื่อง คำเรียกญาติ ภาษาจีนฮกเกี้ยนในภาคใต้ของประเทศไทย (ได้แก่

จังหวัดกระบี่ ตรัง เรียกญาติแต่ละคำในภาษาจีนฮกเกี้ยนแตกต่างกันมี ๖ ประการ คือ รุ่นอายุ สายเลือด อายุฝ่ายพ่อ/แม่ เพศ และการแต่งงาน
เมื่อเปรียบเทียบการใช้คำเรียกญาติและระบบเครือญาติในภาษาจีนฮกเกี้ยนทั้ง ๕ จุด พบว่ามีความคล้ายคลึงกันและต่างกันเป็นคู่ ๆ ดังนี้
ย เมื่อพิจารณาญาติโดยรวมทั้งญาติพื้นฐาน และที่สัมพันธ์โดยการแต่งงานนั้น จังหวัดตรังและพังงามีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน
ย เมื่อพิจารณาญาติเฉพาะญาติพื้นฐาน พบว่าจังหวัดภูเก็ต และเกาะปำมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน แต่ต่างกันในเรื่องญาติที่สัมพันธ์โดยการแต่งงาน
ย ถ้าพิจารณาญาติเฉพาะญาติที่สัมพันธ์โดยการแต่งงาน จังหวัดกระบี่และภูเก็ตมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน แต่แตกต่างกันในเรื่องญาติพื้นฐาน
ย การใช้คำและระบบคำเรียกญาติพื้นฐานในภาษาจีนฮกเกี้ยนจังหวัดกระบี่ และการใช้คำและระบบคำเรียกญาติที่สัมพันธ์โดยการแต่งงาน ในภาษาจีนฮกเกี้ยน
เกาะปำจะมีลักษณะที่ไม่คล้ายคลึงกันกับถิ่นใดเลย

ย สรุปลักษณะภูเก็ต และเกาะปำ จะมีระบบและการใช้คำเรียกญาติคล้ายคลึงกันย จังหวัดภูเก็ตและเกาะปำต่างจากถิ่นอื่น คือ
มีระบบและคำที่ใช้เรียกญาติปนกันทั้งของภาษาฮกเกี้ยนและภาษาไทย
ย ส่วนหมวดอื่น ๆ เช่น สรรพนาม กริยา เครื่องใช้ อาหาร อาชีพ ประเพณี ความเชื่อ ฯลฯ การศึกษาหมวดคำต่าง ๆ ดังกล่าวนี้นอกเหนือจาก
ได้ศึกษาไว้ในงานวิจัยเรื่อง คำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยนในจังหวัดภูเก็ตอย่างละเอียดแล้ว ส่วนการรวบรวมคำยืมจีนฮกเกี้ยนในจังหวัดภูเก็ต
ได้มีการรวบรวมไว้แล้วในพจนานุกรมภาษาถิ่นใต้ ๒๕๒๕ ของสถาบันทักษิณคดีศึกษา
ย ลักษณะการยืมคำจีนฮกเกี้ยนในภาษาไทยถิ่นภูเก็ต มีลักษณะเด่น ดังนี้

ย ย ๒.๒.๑ย ทับศัพท์ออกเสียงเหมือนภาษาเดิม

ย ย ย เสียวโป้ยย ตาวโฮ้ยย โปะเป้ยย อี้เจ๋

ย ย ย จุ้ยก้วย ป่านย ก่าไต้ย อ่างอิว

ย ย ๒.๒.๒ย ใช้คำไทยประสม หรือคำซ้อนกับคำจีน

ย ย ย ค้อไนย เจี้ยถ่างย หน้าจ้อ

ย ย ย หัวจ้ายถวย หมมต่าวซ้อย หมูต่าวอิว

ย ย ย แกงทังย เขี้ยกเกี่ยมจววย ฉ่าเกือะ

ย ย ย หัวเหลงถววย อ้ามพระจีน

ย ย ๒.๒.๓ย สร้างคำใหม่ย เป็นคำที่ไม่เคยมีใช้ในภาษาจีนมาดั้งเดิม

ย ย ย โกปีฮู้เล้งย เตซัง

ย ๒.๓ มีการยืมคำภาษาอังกฤษมาใช้ ส่วนมากมักเป็นคำเกี่ยวกับช่างและเครื่องมือ เช่น

ย ย ย แยกย ย (Jack)ย ย แมงแรง

ย ย ย ฟอแมนย ย (foreman)ย ย หัวหน้าคนงาน

ย ย ย กะบีต้า, แคนบีต้า (carbureter)ย ย คาร์บูเรเตอร์

ย ย ย ปลั๊กย ย (plug)ย ย หัวเทียน

ย ย ย รังย ย (ring)ย ย ล้อรถ

ย ย ย รังลูกสูบย ย (ring)ย ย วงแหวนลูกสูบเครื่องยนต์

ย ย ย ลอรัย ย (lorry)ย ย รถบรรทุก

ย ย ย หอนย ย (horn)ย ย แตร

ย ย ย (ขา)ตาร์ทย ย (start)ย ย ขาสตาร์ท

ย ย ย บอรัย ย (boring)ย ย เจาะหาแร่

ย ย ย ปั้มย ย (pump)ย ย ที่สูบลม

ย ๒.๔ คำยืมภาษาเขมรย ย ซึ่งเป็นคำยืมจากเขมรยุคก่อนพระนคร ยุคพระนคร และปัจจุบัน แต่ได้ใช้กลมกลืนกับภาษาไทยจนผู้ใช้หรือผู้ยืมไม่ทราบว่าคำนั้น ๆ

เป็นคำยืม เพราะคำยืมดังกล่าวนี้ได้ปรับเปลี่ยนให้เข้ากับลักษณะภาษาไทยจนแทบจะแยกไม่ออกว่าเป็นคำยืมจากภาษาเขมร เปรมินทร์ คาระวี (๒๕๓๙)

ได้วิจัยเรื่องนี้ไว้ใน โ คำนามภาษาเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ สรุปลักษณะ คำยืมภาษาเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้

ส่วนมากมักจะยืมโดยตรงจากภาษาเขมรยุคก่อนพระนคร และพระนคร โดยไม่ได้ผ่านทางภาษาไทยถิ่นกลาง เป็นการยืมคำโดยตรง สามารถสรุปการยืมได้ดังนี้

ย ย ๒.๔.๑ คำยืมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่สามารถค้นคำโบราณมาสืบสนุนได้ และสันนิษฐานว่ายืมมาจากคำเขมรยุคก่อนพระนคร ๖๐ คำ เช่น จัด, ชัน (กุ้ง),

แม่หวัด, ผูก, พวด (ดอกเบ็ย), โตน, เทียง, ตุกตา ฯลฯ

ย ย ๒.๔.๒ คำยืมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่สามารถค้นคำโบราณมาสืบสนุนได้ และสันนิษฐานว่ายืมมาจากคำเขมรยุคพระนคร ๔๔ คำ เช่น ดุด (สะดุด) (ต้น)จิก ง่าย

งาน ปูน สวด ฮูป คาบ โคก (หอย)แครง ทวด ธง (ส้ม)กรูด ลูด (ลิ้น) โหล (ขวด) โทน, ระ (วัง)ย วัง วัด (ก) ฯลฯ

ย ย ๒.๔.๓ คำยืมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่สามารถค้นคำโบราณมาสืบสนุนได้ และสันนิษฐานว่ายืมมาจากคำเขมรยุคก่อนพระนครและพระนคร ๓๔ คำ เช่น

จันหัน, ปี (กุน) (ต้น)เคียน คัด (คั)บ ล่าง เนิน พูน ส้มป่อย เทียน ะ (แยก, แหวก) ฯลฯ

ย ย ๒.๔.๔ คำยืมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่สามารถค้นคำโบราณมาสืบสนุนได้ และสันนิษฐานว่ายืมมาจากคำเขมรยุคปัจจุบัน ๖๙ คำยืม เช่นย ย อะไร เอียด อุด (ก้น)

อ่อน (ปี) จอ จอก แก (สรรพนาม)ย ย เสียด (ป้าย)ย ย หลูป เลือก มด (กระ)รอก อดอง, เม็ก (ต้ม), นึก, สระ (น้ำ) (ปี)เถาะ ถอย ทอน ถอง (ปี)วอก ฯลฯ

ย ย ๒.๔.๕ คำเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่สามารถค้นคำเขมรโบราณมาสืบสนุนได้ แต่ไม่อาจสันนิษฐานสมัยของยืมได้ ๒๗๒ คำ เช่น แอบ อับ อ่าง อาจ (มีความใคร่)

แบะ (กระ)เบน แบก เบิก บัง บาง (หมู่บ้าน) แจง (สว่าง) แจก เจิม จำ (ต้น)จาก ออก (แหวง, เว้า) หนี (เปิด) โยม ควน ชูด (ทะ)เลย (ข้าว)หลาม ปี (ฉ)ลุย (ปี)มะโรย

ญัด (ไว้)ใจ แพะ, หัว (ไหล), พลุ พู ปลัก (ปี)มะเส็ง เสาะ (น้ำ)ลด ถัง ถกลาง แหวก (จ)วัก (wak) (ส)ว่าง ฯลฯ

ย ย ๒.๔.๖ คำยืมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่ไม่สามารถค้นคำโบราณมาสืบสนุนได้ และสันนิษฐานว่ายืมมาจากคำเขมรยุคโบราณ ๑๒๔ย ย คำ เช่น อด จังหรีด ชิง

คางคก ขุม (ตะ)ไคร้ (เต่า)กระ ตีปลี รั้ง แคน ล่าเล็ก ลัด ๆ ลายมาย หมุก (ภาชนะ)สาน ญุก (ขยุก) ญุกญิก (ตะ)โพยกย พลัด (ผี)พราย สุพัน (ก่ามะถัน) (กระ)เทียม (กะ)ทะ

ทาง(มะพร้าว) ทูย(กัน,หาง) ทูน(พื้นเขยีน) โทง(ปลาเข็ม) ฯลฯ

ย ย ๒.๔.๗ คำยืมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่ไม่สามารถค้นคำโบราณมาสนับสนุนได้ และสันนิษฐานว่ายืมมาจากคำเขมรยุคปัจจุบัน ๑๒ คำ เช่น ลวกย โละ(สองสัตว์) มอด ฯลฯ

ย ย ๒.๔.๘ คำยืมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่ไม่สามารถค้นคำเขมรโบราณมาสนับสนุนได้และไม่อาจสันนิษฐานสมัยของการยืมได้ ๖๓ คำ เช่น

ย ย (สะ)อึกย เขยีน เอ็ด(อวดดี)ย อวก(อาเจียน) อ้อลล อจบ ผักฉืด(ผักกะเจด) แกท, (หัว)หอม

ย (ตะ)เกียง (ปีระ)กาย เกลลย ลูน(ตาโปน) ฯลฯ

ย ๒.๕ มีคำยืมภาษามลายู ซึ่งน่าจะนำเข้ามาโดยชาวจีนฮกเกี้ยนที่เคยอาศัยอยู่ในประเทศ

มาเลเซีย โดยเฉพาะที่เกาะปีนัง เป็นผู้นำมาใช้ จนกลายเป็นคำยืมในภาษาไทยถิ่นภูเก็ต และมีข้อน่าสังเกตว่าการออกเสียงคำยืมเหล่านี้ออกเสียงแล้ว

ฟังดูเหมือนคำยืมภาษาจีนไป จนทำให้บางคนเข้าใจว่าเป็นคำยืมจากภาษาจีนด้วยซ้ำ ดิลก วุฒิพาณิชย์ (๒๕๔๒) ได้รวบรวมไว้ในบทความประกอบการศึกษา

โ วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญาภูเก็ตไว้ดังนี้

ย ย ๒.๕.๑ คำยืมภาษามลายู เช่น ชันซี บ้าหวัง เป๊ะ ฯลฯ

ย ย ๒.๕.๒ คำยืมภาษามลายูสำเนียงจีนฮกเกี้ยน เช่น โตหลง ตาเบ๊ะ บ้านซ่าน เหลลล่อง โกปี โหลตี้ เสลล่องย อ่าโป่ง ซ่าบูน ตอล้า หงูหนี เซกสี่ หล่องบั้ง ต่าหาน ชูกู

ย ย ๒.๕.๓ คำยืมภาษามลายูที่นิยมแพร่หลายน้อย เช่น กาวหงิน ตีนูน อ่าซอม เป่าเตอ อ่า ตับ ลอกลง ชุกกะ มาตา เขี่ยมหงาน ลักซ่า บ่าบา

ย ๒.๖ มีการใช้ลักษณะนามที่แตกต่างไปจากภาษามาตรฐาน

ย ย ย กท.ย ย ย ภก.

ย ย ใช้ไก่อย ๒ ฟองย ย ย ย หนวย

ย ย ไม้ซี้ด ๓ กัลกย ย ย ย กูบ,วาง

ย ย ชันน้ำ ๕ ไบย ย ย ย หนวย

ย ย มุ่งย ย ย ย ๒ หลังกย ย ย ย ตีน

ย ๒.๗ มีการใช้หมวดคำลงท้ายที่แตกต่างไปจากภาษาไทยมาตรฐาน

ย ย ย กท.ย ย ย ภก.

ย ย ไปไหนหรือย ย ย ย อ้าว

ย ย ไปเที่ยวตะย ย ย ย เหน

มาทำไมย ย สาย

ย ย ทำอย่างไรย ย ย ย พลุย

ย ๒.๘ การสร้างคำประสม

ย ย ๒.๘.๑ เรียงลำดับคำศัพท์กับภาษาไทยมาตรฐาน

ย ย ย กท.ย ย ย ภก.

ย ย ย บ่อน้ำย ย ย ย หน้บอ

ย ย ๒.๘.๒ ยืมใช้คำว่า โ ลูกโ นำหน้าชื่อไม้ผล

ย ย ย ละเรียนย ละนาว

ย ย ๒.๘.๓ ยืมใช้คำว่า โ ก่าโ นำหน้าคำนามบอกสถานภาพ ก่าหญิง ก่าชาย ก่าเหมีย

๓. เอกลักษณ์ด้านความหมาย

ย สามารถจำแนกได้ดังนี้

ย ๓.๑ ใช้คำต่างกันแต่มีความหมายเหมือนกัน

ย ย ย กท.ย ย ย ภก.

ย ย ย ชุกชุนย ย ย ย ดัน

ย ย ย โกล้ย ย ย ย แค

ย ย ย เก้งย ย ย ย พาน

ย ย ย ไซ(กัญแจ)ย ย ย ย แทง

ย ย ย ต่าย ย ย ย เหยาะ

ย ย ย ธิบเร่งย ย ย ย แชน

๓.๒ ใช้คำเดียวกันแต่มีความหมายต่างกัน

ย ย ย กท.ย ย ย ภก.

ย ย ย งงย ย ย ย ชง

ย ย ย ังคแงะย ย ย ย คัด

ย ย ย ย่า(ตอน)ย ย ย ย หิว

ย ย ย รางน้ำย ย ย ย ท่อ

ย ย ย หนึย ย ย ย ทุม

ย ย ย ตอน(กริยา)ย ย ย ย ลด

ย ใช้คำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยน ภาษาเขมร และภาษาอังกฤษ มาใช้แทนคำภาษาไทย ดังกล่าวมาแล้วในข้อ ๒ เอกลักษณ์ด้านคำ

ขอคิด

ย ๑. คนระดับอายุร่วมสมัย (อายุไม่เกิน ๒๕ ปี) ไม่นิยมใช้คำภาษาไทยถิ่นภูเก็ต หันไปใช้คำไทยมาตรฐานแทนมากขึ้น จนทำให้เกิดความน่าสงสัยว่าคำภาษาไทยมาตรฐานกำลังจะกลืนคำไทยถิ่นภูเก็ตแท้ (ดั้งเดิม) ไปจนหมดในอนาคตใกล้ ๆ นี้จนเหลือสำเนียง (วรรณยุกต์) เท่านั้น งานวิจัยที่ชี้ให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลง ๆ ในเรื่องนี้ได้อย่างชัดเจน ได้แก่ งานวิจัยของวรรณพร ทองมาก (๒๕๒๖) เรื่อง

โน แนวแบ่งเขตภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นใต้โดยใช้ศัพท์เป็นเกณฑ์ ปี พ.ศ.๒๕๒๖ ผลวิจัยสรุปได้ว่า การใช้ศัพท์เป็นเกณฑ์ สามารถแบ่งเขตภาษาระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางกับใต้ได้ตั้งแต่บ้านน้ำตก ตำบลห้วยยาง อำเภอทับสะแก ถึงบ้านกรูด ตำบลชิงชัย อำเภอบางสะพาน งานวิจัยเรื่องนี้ใช้ผู้ออกภาษาที่มีระดับอายุเพียงระดับเดียว ต่อมาในปี พ.ศ.๒๕๓๕ พริ้มรส มาลีประสิทธิ์ (๒๕๓๕) ได้วิจัยเรื่องที่น่าสนใจอีก คือ

โน การแปรของเขตปรับเปลี่ยนภาษาระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นใต้ ตามอายุของผู้พูด : การศึกษาคำศัพท์ โดยเก็บข้อมูลจากผู้ออกภาษา ๓ กลุ่มอายุ (อายุ ๑๐- ๒๐ อายุ ๓๕- ๔๕ และอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป) ผลการวิจัยเขตแบ่งภาษาระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางกับใต้ที่วรรณพร ทองมาก เคยวิจัยไว้ ได้เกิดการปรับเปลี่ยนใหม่ดังนี้

ย กลุ่มอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป เขตปรับเปลี่ยนภาษาอยู่ที่บริเวณบ้านละหานย ตำบลบางสะพาน อำเภอบางสะพานน้อย ซึ่งอยู่ใกล้เคียงกับเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุ ๒๕- ๔๕ คือ ที่บ้านห้วยสัก ตำบลทรายทองย อำเภอบางสะพานน้อย ส่วนกลุ่มอายุ ๑๐- ๒๐ ปี เขตปรับเปลี่ยนภาษาอยู่ที่บ้านนาย ตำบลบ้านนาย อำเภอมืองชุมพร

แสดงว่าคนรุ่นใหม่มีการปรับเปลี่ยนการใช้คำจากภาษาไทยถิ่นใต้มาเป็นภาษาไทยถิ่นกลางมากขึ้น จนสามารถจะทำนายได้ว่า หากใช้ศัพท์เป็นเกณฑ์ในการแบ่งเขตภาษาระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางกับใต้

แนวปรับเปลี่ยนเขตภาษาก็คงจะเลื่อนมาครอบคลุมพื้นที่ภาคใต้ทั้งหมดในอนาคตอย่างแน่นอน

ย ๒. วงศัพท์ภาษาไทยถิ่นภูเก็ต กำลังจะถูกวงศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางกลืนหมดไปในเวลาไม่ช้านี้ โดยเฉพาะคำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยนย ภาษามลายู และภาษาอังกฤษ เท่าที่ได้สัมผัสกับผู้พูดภาษาไทยถิ่นภูเก็ต ระดับอายุไม่เกิน ๒๕ ปี พบว่าคนรุ่นนี้หันไปใช้คำไทยถิ่นกลางแทนคำยืมจีนฮกเกี้ยนเกือบหมดแล้ว คนรุ่นกลางอายุ ๓๕- ๔๕ ปีย ตลอดจนอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป ก็กำลังเลิกใช้คำยืมจีนฮกเกี้ยนมากขึ้นเรื่อย ๆ แล้วกันไปใช้คำไทยถิ่นกลางมากขึ้นตามลำดับ

อนาคตเอกลักษณ์ภาษาไทยถิ่นภูเก็ตที่มีคำยืมภาษาดังกล่าวนี้ก็คงหมดไปเหมือนกัน

ย ๓. ขอฝากให้ชาวภูเก็ตจงช่วยกันอนุรักษ์ทั้งคำศัพท์เฉพาะถิ่น ศัพท์รวมถิ่น และคำยืมเอาไว้เถอะย จงช่วยกันพูดภาษาถิ่นภูเก็ต ด้วยสำเนียงภูเก็ต และใช้คำศัพท์ดังกล่าว อาย่าอายย อยาคิดว่าพูดภาษากลางแล้วจะไถย เพราะนั่นเรากำลังจะทำลายเอกลักษณ์ของภาษาถิ่นภูเก็ตแล้วย โดยเฉพาะในโรงเรียนย นอกห้องเรียนย จงช่วยกันพูดภาษาถิ่นกับนักเรียนเถอะย ในบ้านในครอบครัวจงพูดภาษาถิ่นกับลูกหลานย ไม่เช่นนั้นเด็กรุ่นหลัง คงจะรู้จักเอกลักษณ์ภาษาถิ่นภูเก็ตจากเอกสารเท่านั้นย เพราะพวกเขาจะพูดภาษาภูเก็ตไม่ได้ หากเราไม่ช่วยกันอนุรักษ์ไว้ตั้งแต่บัดนี้.

ย

ย

บรรณานุกรม

เกษมณีย์ เทพวัลย์.ย แนวแบ่งเขตภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นใต้ : การศึกษาโดยใช้วรรณยุกต์เป็นเกณฑ์.ย วิทยานิพนธ์ อ.ม.กรุงเทพฯ ฯ :

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,๒๕๒๖.

คำนวนย นวลสนอง และคณะ. ภาษาไทยถิ่นที่ใช้ในปัจจุบันจังหวัดภูเก็ต. สงขลา : คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา ,๒๕๒๗.

เจริญขวัญย ธรรมประดิษฐ์.ย การใช้ลักษณะทางลัทธิไต่ของสระสูงในการแบ่งเขตภาษาถิ่นในจังหวัด

ตรัง กระบี่ พังงาและภูเก็ต.ย วิทยานิพนธ์ อ.ม.ย กรุงเทพฯ ฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๔.

ฉลิลิกาย มหาพูนทอง.ย การกำหนดแนวแบ่งเขตภาษาไทยถิ่นใต้ตะวันออกกับภาษาไทยถิ่นใต้ตะวันตก โดยใช้พยางค์ที่มีสระเสียงยาวกับพยัญชนะท้าย/k/hหรือ/?/ย วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ ฯ :ย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

ธีระพันธ์ ล.ทองคำ และคณะ. เสียงและระบบเสียงภาษาไทยถิ่นใต้ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ๑๖ อำเภอ. โครงการวิจัยภาษาไทยและภาษาพื้นเมืองถิ่นต่าง ๆ. ๒๕๒๑.

นพดลย กิตติกุล.ย คำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยนที่ใช้ในภาษาไทยถิ่นจังหวัดภูเก็ต. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,๒๕๓๔.

ปราณีย ภายอรุณสุทธิ.ย คำยืมภาษาจีนในภาษาไทยปัจจุบัน.ย วิทยานิพนธ์ อ.ด.กรุงเทพฯ ฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,๒๕๒๖.

ปรมินทร์ย คาระวีย คำยืมภาษาเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้.ย วิทยานิพนธ์ อ.ด. กรุงเทพฯ ฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,๒๕๓๙.

พริ้มรสย มาลีประสิทธิ์. การแปรของเขตปรับเปลี่ยนภาษาระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นใต้ ตามอายุของผู้พูด : การศึกษาคำศัพท์. วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ ฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,๒๕๓๙.

วรรณพรย ทองมาก. แนวแบ่งเขตภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นใต้โดยใช้ศัพท์เป็นเกณฑ์. วิทยานิพนธ์ย กรุงเทพฯ ฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,๒๕๒๖.

ศุภมาศย เองฉ้วน.ย คำเรียกญาติภาษาจีนฮกเกี้ยนในภาคใต้ของประเทศไทยและเกาะปีนัง. วิทยานิพนธ์ อ.ม.ย กรุงเทพฯ ฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,๒๕๒๖.

สถาบันกษัตริย์ศึกษา. พจนานุกรมภาษาถิ่นใต้ ๒๕๒๕. กรุงเทพฯ ฯ : กรุงเทพมหานครพิมพ์,๒๕๒๕.